

1950'den Günümüze Dünyada İç Göç Hareketleri ve Kentleşme

Volkan TURAN*, Uğur YILDIRIM**

ÖZ

Göç, temel olarak dış göç ve iç göç olarak iki şekilde çalışmalara konu edilmektedir. Literatürün büyük bir çoğunluğunda dış göç konusu incelenmiştir. Çalışmamızda ise, 1950'den günümüze Dünya'da iç göç konusundaki literatür incelemesi ve değerlendirilmesi yapılmıştır. Güney Doğu ve Doğu Asya, Sahra Altı Afrika, Kuzey Afrika ve Ortadoğu, Latin Amerika, Kuzey Amerika ve Avrupa'da iç göç konusunda yapılan çalışmalar, "göç yasaları" ve "iç göç tipleri" üzerinden incelenerek, değerlendirilmiştir. İç göçün kentleşmeye olan etkileri ortaya konulmuştur. Bölgesel düzeyde iç göç hareketleri incelendiğinde, farklı nedenlerin öne çıktığı görülmektedir. Nüfus büyüklüğü açısından, Çin, Hindistan ve Pakistan'da piyasa ekonomisine geçişin ve ekonomik faktörlerin, kırsaldan kente göç üzerinde etkili olduğu gözlemlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: İç göç, Göç yasaları, İç göç tipleri, Kentleşme.

JEL Sınıflandırması: K32, N35, 015, R23.

Internal Migration Movements and Urbanization in the World Since 1950

ABSTRACT

Migration is mainly studied in two ways namely external migration and internal migration. In the vast majority of the literature, the topic of external migration has been studied. In this study, the literature on internal migration in the world from 1950 to the present has been reviewed and evaluated. Studies on internal migration in South East and East Asia, Sub-Saharan Africa, North Africa and the Middle East, Latin America, North America and Europe were examined and evaluated on the basis of "migration laws" and "internal migration types". The effects of internal migration on urbanization have been revealed. When the internal migration movements in the regions in the world are examined, different reasons are seen from each other. In terms of population size, it has been observed that the transition to a market economy and economic factors have an impact on rural-urban migration in China, India and Pakistan.

Keywords: Internal migration, Migration laws, Internal migration types, Urbanization.

JEL Classification: K32, N35, 015, R23.

Geliş Tarihi / Received: 04.11.2022 Kabul Tarihi / Accepted: 24.11.2022

* Dr. Öğr. Üyesi, Uşak Üniversitesi, Sosyal Bilimler MYO, Yönetim ve Organizasyon Bölümü, volkan.turan@usak.edu.tr, ORCID: 0000-0001-6261-8816.

** Araş. Gör. Dr., Kırkkale Üniversitesi, İİBF, İktisat Bölümü, u.yildirim@kku.edu.tr, ORCID:0000-0002-3542-7835.

1.GİRİŞ

19. yy'ın sonlarında Ravenstein'in (1885) "Göç Yasaları" ile klasik temelleri atılan göç olgusuna yönelik teorik araştırmalar, özellikle 20. yy'dan itibaren veri toplama ve analiz yöntemlerindeki ilerlemelerle geliştirilmiştir. Ravenstein, çalışmasında İngiliz nüfus sayımından yola çıkarak kentte ve kırdan yaşayan insanların davranışlarını analiz etmiş, bunun için yedi tane yasa geliştirmiş ve böylece iç göçe yönelik ilk sistematik araştırmayı yapmıştır. Bu çerçevede Rowe vd. (2019), Ravenstein'in çalışmasını örnek göstererek, iç göçü ele alan çalışmalarda çoğunlukla "kimler göç ediyor, neden göç ediyorlar, nereye göç ediyorlar, ne sıklıkla göç ediyorlar? sorularının araştırıldığını öne sürmüşlerdir.

Göç, tarihsel anlamda Dünya'nın birçok yerinde yaşamın ayrılmaz parçası haline gelmiştir. Konu ile ilgili literatürün büyük bölümü uluslararası göçü ele almaktadır. Genellikle sınır içinde kalan göç hareketleri uluslararası alanda da yeterince ilgi görmemektedir. Fakat iç göç, uluslararası göç ile karşılaştırıldığında çok daha geniş kitleleri ilgilendirmektedir. İç göç dinamiğinin yönü, kırdan-kıra, kırdan-kente, kentten-kente ve kentten-kıra doğru görülebilir. Bu nüfus hareketleri ekonomik ve sosyal nedenler yanında, savaş hastalıklar ve doğal felaketlere de dayanmaktadır.

1980'den günümüze savaşlar, iç göç hareketini hızlandıran etmenlerden bir olarak görülmektedir. 1980 yılında Rusya'nın Afganistan'ı işgal etmesi ve 1992 yılında Yugoslavya'da ortaya çıkan çatışmalar çok sayıda insanın göç etmesine neden olmuştur. Sudan, Kongo, Liberya, Suriye ve Irak'ta binlerce insan savaşlar nedeniyle ülkelerinin başka bölgelerine göç etmek zorunda kalmıştır. Savaşlar sonucu iç göçün en çok görüldüğü bölge Afrika'dır. Irak'taki çatışmalar da iç göçü hızlandırmıştır. 2007 yılında Samara kentinde yaşanan bombalı saldırı sonucunda 360 bin Irak vatandaşının, mezhep çatışması korkusu ile başka kentlere göç ettiği tahmin edilmektedir. Rusya'nın Ukrayna işgali sonrası 1,2 milyon Ukrayna vatandaşı komşu ülkelere göç etmiştir. Polonya, Ukrayna vatandaşlarının işgal nedeniyle en çok yerleştiği ülke olmuştur. Fakat bu çalışmada savaş, etnik ve mezhep çatışmalarına dayalı hızlı ve büyük gerçekleşen zaman zaman da geçici olabilen, iç göç akımları üzerinde durulmayacaktır. Çalışmanın odaklandığı konu "kalıcı ve demografik yapıyı değiştiren" niteliğe sahip, gönüllü iç göç hareketleridir.

Bireylerin sahip olduğu yaş cinsiyet, eğitim durumu ve meslek gibi nitelikler, göç kararları üzerinde etkili olmaktadır. P. Harrison'a göre üçüncü dünya ülkelerinde, kırsal kesimde yaşayan sağlıklı, iyi eğitim görmüş, enerjik, gelişmelere açık, zeki insanlar kentlere göç etmektedir (Harrison, 1990: 69). Yaş gruplarına göre bireylerin risk alma eğilimleri ve beklentileri değişmektedir, Greenwood'a göre, 25-29 yaşları arasındaki bireylerin göç etme eğilimi 0.25'tir ve bu eğilim, 35-44 yaşları arasındakiler için 0.13'e düşmektedir (Greenwood, 1985: 530). Dünya genelinde yaşın yükselmesi ile göç eğilimi arasında negatif bir ilişki vardır. Ayrıca bireyin sahip olduğu meslek de göç kararları üzerinde etkilidir. ABD, İngiltere, Japonya ve Kanada'daki işgücü hareketleri incelendiğinde, Japonya dışında diğer üç ülkedeki beyaz yakalı çalışanların göreceli daha yüksek göç oranlarına sahip olduğunu bulunmuştur (Long, 1973: 251).

İç göçün tipini belirleyen etmenlerin başında ülkenin ekonomik yapısı gelir. Örneğin, bir ülkenin ekonomisi tarıma dayalı ise göç verimsiz kırsal alanlardan, verimli kırsal alanlara doğru gerçekleşebileceği gibi, geçiş ekonomilerinde ise çoğunlukla göç kırsal kesimden, kente doğru görülmekte ve hızlı bir kentleşmeye yol açmaktadır.

Pek çok ülkede daha fazla insan iç göç hareketlerine katılmaktadır. Ping ve Pieke'ye (2003) göre 120 milyona yakın insan Çin'de iç göç hareketlerine katılmışken sadece 458 bin insan dış göç yapmıştır. Anh ve diğerlerine (2003) göre Vietnam'da 1999 nüfus sayımından beş yıl öncesine kadar 4,3 milyon insan iç göç hareketlerine katılırken uluslararası göç hareketine

katılanlar 300 bin kişiden azdır. Aynı zamanda Srivastava ve Sasikumar’un (2003) yaptığı çalışmaya göre, Hindistan’da iç göç hareketlerine milyonlar katılırken, dış göç hareketleri bunun yanında çok küçük kalmaktadır.

Son 70 yılda iç göç ile ilgili görülen en önemli değişiklikler; göç edenler içinde kadın göçmenlerin artması, sermaye birikimine dayalı iç göçün oluşması ve bunun da yoksulluğu azaltıcı etkiler yaratmasıdır. Ayrıca geçici göçteki artış, iç göç gelişmelerinde göze çarpan etmenlerdendir. Ülkelerin sınır içi nüfus hareketliliği artmış olmasına rağmen, yeterli veri olmaması nedeniyle küresel anlamda iç göç sağlıklı biçimde ölçülebilir bir yapıya sahip değildir ve iç göç hareketlerine katılanlar çoğu zaman fark edilmemektedir.

2. DÜNYA’DA İÇ GÖÇ TIPLERİ

Dünya’nın farklı bölgelerinde değişik nedenlere dayanan farklı tiplerde ve farklı yoğunlukta iç göç hareketleri görülmektedir. Benzer ekonomik yapılar birbirine benzeyen göç dalgaları oluştururken, ülkelerin demokratik yapıları da ekonomik etmenler kadar göç üzerinde belirleyici olmaktadır. Öne çıkan iç göç nedenleri şu şekilde sıralanabilir;

- Savaşlar ve çatışmalar,
- Yapısal ekonomik değişimler,
- Göç yasaları ve demokratik değişiklikler,
- Eğitim ve sağlık gibi hizmetlerden daha fazla yararlanmak,
- Doğa ve çevre felaketleri,
- Uygulanan politikalar,
- Beklenen gelir,
- İstihdam arayışları,
- Nüfus artışı ve dış göçler.

İç göç tiplerini dört temel gruba ayırmak mümkündür. Bu göç tipleri bölgelere göre farklı ağırlıklarda görülmekle beraber aynı anda birden çok iç göç tipi yaşanmaktadır.

Dört farklı göç tipini (Rowe vd., 2019), aşağıdaki şekilde kısaca açıklayabiliriz;

Kentten kırsala göç: Bu tip göç genelde insanlar emekli olduktan sonra rastlanan bir göçtür. Bazı sahra altı ülkelerde ise yapısal programlardan kaynaklı bir olgu olarak da yaşanmaktadır. Kentten kırsala göç genelde evlerine geri dönenler tarafında gerçekleştirilmektedir. Fakat bu tip göç, diğer iç göç çeşitleri arasında küçük bir yer kaplamakta ve zaman içinde önemi daha da azalmaktadır.

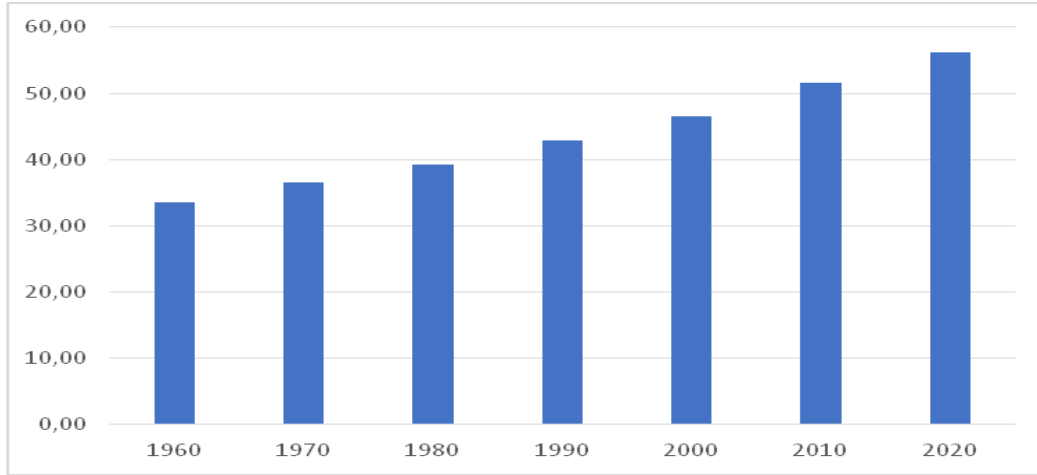
Kentten kente göç: Kentten kente göç ABD ve Latin Amerika’da baskın olan göç tipidir ve yükselme eğilimi içindedir. Kentten kente göçün ana karakteristiği aynı metropol alanın içinde gerçekleşmesidir.

Kırsaldan kırsala göç: Fakir ülkelerde halen kırsaldan kırsala göç önemli bir olgu olarak ortaya çıkmaktadır. Genellikle Sahra Altı Afrika ve Asya ülkelerinde gözlenmektedir. Bu göç tipine toplumun en fakir kesimlerinde rastlanmakta ve verimsiz tarım alanlarında verimli tarım alanı olan bölgelere doğru gerçekleşmektedir.

Kırsaldan kente göç: Dünya’nın her bölgesinde iş imkânları, tarımdaki verimliliğin azalması, teknolojik gelişmeler vb şeklinde görülen bir göç tipidir. Söz konusu göç tipi, çalışmamızın kentleşme ile birlikte ana konusunu oluşturmaktadır.

2.1. Kentsel Nüfus ve Kırsaldan Kente Göç

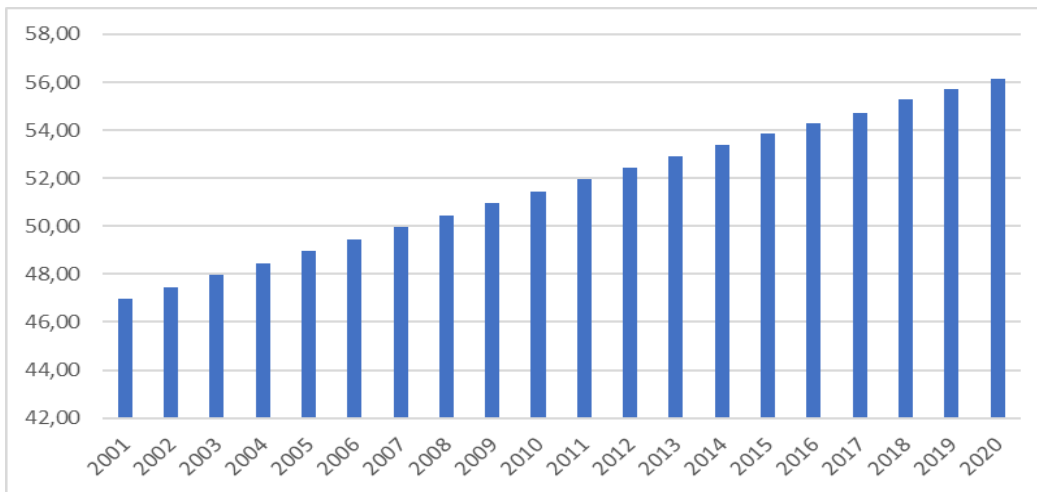
Kırdan kente doğru göç sonucu, nüfus yapısı ve gelir dağılımı değişmektedir. Dünya’da 20. yüzyılın başında toplam nüfusun %10’nun kentlerde yaşamaktaydı. Grafik 1’e baktığımızda 1960-2020 yılları arasında Dünya’da kentsel nüfusun hızlı bir artış eğilimine girdiği görülmektedir. Dünya’da kentli nüfusun Dünya nüfusuna oranı, 1960 yılında %33,57 iken bu oran 2000 yılında %46,52 son olarak 2020 yılında ise %56,15 seviyesine yükselmiştir.

Grafik 1: Dünya’da Kentsel Nüfus Oranları (1960-2020) (%)

Kaynak: Dünya Bankası (2022) veri tabanı kullanılarak düzenlenmiştir. Erişim tarihi: 05.03.2022.

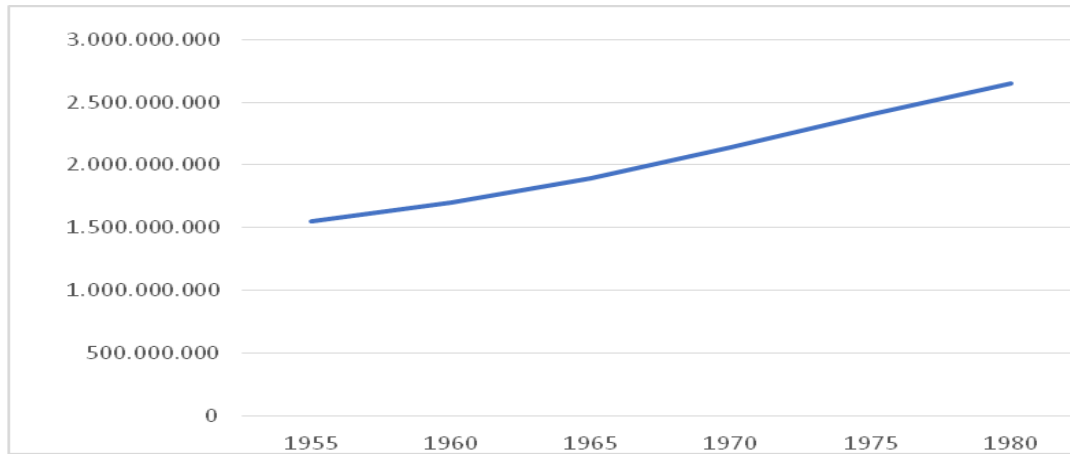
Günümüzde Dünya nüfusunun yaklaşık %56,15’lik kısmı kentlerde yaşamakta ve söz konusu oranın 2050 yılında Dünya nüfusunun 2/3’üne ulaşması beklenmektedir. Grafik 2’de 2001 yılı sonrasında Dünya’daki kentli nüfusunun artışı yakın planda sunulmaktadır. Grafikten anlaşılacağı üzere 1960-2000 dönemindeki benzer bir şekilde artış söz konusudur. 2001 yılında %46,96 oranındaki kentli nüfus, günümüzde %56,15 seviyesine yükselmiştir.

Grafik 2: Dünya Kentsel Nüfus Oranı (2001-2020) (%)

Kaynak: Dünya Bankası (2022) veri tabanı kullanılarak düzenlenmiştir. Erişim tarihi: 05.03.2022.

Gelişmekte olan ülkelerde bu tip iç göç baskın olarak görülmemesine karşın, önemi hızla artmaktadır. Özellikle de sanayileşmesi hız kazanmış Asya ülkelerinde görülen kırsal kesimle kent arasındaki ücret farklılıklarının fazla olması bu göç tipini hızlandırmıştır. Çin'de ülkenin kırsal kesimlerinden kıyı bölgelerine taşınan milyonlarca iç göçmen ülkenin kentleşmesine katkıda bulunmuştur. Çin'in iç göçünün ölçeğine yakında baktığımızda 2020 nüfus sayımında, yaklaşık 376 milyon insan hane halkına kayıtlı olduğu yerin dışında başka bir kentte yaşadığı görülmektedir (<https://www.migrationpolicy.org/article/china-development-transformed-migration>). Asya'da ise kırdan kentlere olan göç sonucu gerçekleşen kentleşme Dünya ortalamasının neredeyse yakalamış durumdadır. 2020 yılında toplam nüfusun %50,9'u kent kabul edilen bölgelerde yaşamaktadır (<https://www.worldometers.info/world-population/asia-population/>, 01.03.2022).

Grafik 3: Asya Kıtası Nüfus (Kentsel)

Kaynak: <https://www.worldometers.info/world-population/asia-population/> web sitesi verileri kullanılarak oluşturulmuştur. Erişim tarihi: 01.03.2022.

3. İÇ GÖÇ KONUSUNDA LİTERATÜR ÖZETİ

Çalışmamızda coğrafi olarak sınıflandırdığımız Asya, Afrika ve Ortadoğu, Latin Amerika, Kuzey Amerika ve Avrupa bölgeleriyle ilgili, 1950'den günümüze iç göç ve kentleşme konusunda hazırlanan ve incelediğimiz literatürün özeti Tablo 1'de yer almaktadır. Tablo 1'de, makalemizde incelediğimiz her bir çalışmanın: yazarı(ları), dönemi, ilgili ülke ve bölgeleri, yöntemi ve bulguları yazılmıştır.

Tablo 1: Literatür Özeti

Yazar(lar)	Dönem	Ülke(ler) veya Bölge	Yöntem	Bulgular
ASYA				
Liang & White	1950-1988	Çin	Anket	Piyasa merkezli ekonomiye geçiş Çin'deki iç göç hareketlerini artırmaktadır.
Solinger	Farklı Zaman Dilimleri	Çin, Almanya, Japonya	Ülke karşılaştırması, tarihsel süreç	Çin'de ekonomik büyüme, iç göç üzerinde güçlü etkiye sahiptir.

Zhao	1994-1995	Çin	Anket		Tarım arazilerinin yetersizliği, hane halkı işgücü fazlalığı, kırsal vergilendirme ve bölgeler arası gelir açıklarının genişlemesi iç göçü tetiklemektedir.
Dev & Evenson	Farklı zaman dilimleri 1957-1958 1983-2000	Hindistan	Veriler tablo yardımı ile yorumlanmıştır.		Tarımsal ürünlerinin fiyatlarının düşüşü kırdan kente göçü hızlandırmaktadır.
Cashin & Sahay	1961-1991	Hindistan	Solow-Swan Neoklasik Büyüme Modeli		Ekonomik büyüme, merkezi hükümetin transfer harcamaları ve harcanabilir gelir, iç göç üzerinde etkili olmaktadır.
Gazdar	1972-2002	Pakistan	Veriler tablo yardımı ile yorumlanmıştır.		Ekonomik nedenler kırdan kente göçü artırmaktadır.
Edwards vd.	Farklı zaman dilimleri	30 Asya Ülkesi	Veriler tablo yardımı ile yorumlanmıştır.		Bulgulara göre iç yoğunlukları ülkeden ülkeye farklılık göstermektedir.
Chan	1980-2020	Çin	Veriler grafik yardımı ile yorumlanmıştır.		Ekonomik yükseliş iç göç üzerinde olumlu etki yaratmaktadır.
Lin vd.	Ağustos-Aralık 2017	Çin	Anket Regresyon Analizi		Göçmenlerin aile bağları ve köylerinde iş kurma arzusu gibi nedenlerle ters yönde iç göçe katılmaktadırlar. (Kentten kıra iç göç)

AFRİKA ve ORTADOĞU

Bryceson & Mbara		Sahra Altı Afrika (Uganda Zimbabve)	Veriler tablo yardımı ile yorumlanmıştır.		Söz konusu bölge için iç göç düzeyi ile ilgili bir genelleme yapmak mümkün değildir. Bölgedeki yapısal programlar insanların hareketliliğini artırıcı etkide bulunmuştur.
Ramos	2013-2015	5 Ülke	Anket		Kırsal alanlarda veya kötü olan bir evde yaşamak, gençleri ülkenin diğer bölgelerine taşınmak yerine yurtdışına göç etme kararına itmektir.
Xiao vd.	Farklı zaman dilimleri	Güney Afrika	Poisson Modelleri	AMEN	İklim değişikliği, bireysel ve hane halkına ilişkin sosyo-ekonomik, kültürel ve psikolojik süreçlerin yanı sıra kamu politikaları gibi çeşitli kanallar aracılığıyla insan göçünü hem doğrudan hem de dolaylı olarak etkilemektedir.
Ash & Obradovich	2005-2010	Suriye	Binom Modeli	Regresyon	İklim koşullarındaki zorlukların kuraklık döneminde gece ışık yoğunluğunu azaltmaktadır. Bu bulgu, iç göç hipotezini desteklemekte ve iklim kaynaklı göç olgusunun önemini ortaya koymaktadır.

LATİN AMERİKA

Cerutti & Bertonecello	Farklı zaman dilimleri	Latin Amerika Ülkeleri	Veriler tablo yardımı ile yorumlanmıştır.		Çalışmanın bulgularına göre hızlı bir kırdan kente göç sonrasında, kırdan kentlere yönelik değil, kentler arası ve kent içi bir göç dalgası olarak yaşanmaktadır.
-----------------------------------	------------------------	------------------------	---	--	---

KUZEY AMERİKA

Yazar(lar)	Dönem	Ülke(ler) veya Bölge	Yöntem	Bulgular
Elliot	1965-1990	ABD	Veri Analizi	Çalışmanın sonuçlarına göre metropol alanın çekicilik kaybı daha çok non-metro alanlara kaçışa ve yerleşmeye yol açmaktadır.

Cebula	1999-2002	ABD	OLS (EKK) Regresyon Analizi	Göç alma olgusu, beklenen gelir ve var olan gelirle doğru orantılı olarak artmakta ve yaşama maliyetlerinde doğan artışla da azalmaktadır
AVRUPA				
Kulu & Billari	1989-1994	Estonya	Anket	Doğu ve Batı Avrupa'da evlilerle karşılaştırıldığında, bekâr ve boşanmış olanların daha fazla göç eğilimi içinde olduğu analiz edilmiştir.
Finney & Simpson	Farklı zaman dilimleri	Büyük Britanya	Lojistik Regresyon	Batı Avrupa'da iç göç hareketlerine katılanlar genelde 20-29 yaş aralığında, eğitilmiş, uzun dönemli hastalıklara sahip olmayanlar, öğrenciler, işsizler ve profesyonel yetenek isteyen mesleklere sahip kişilerdir.
Rees vd.	Farklı zaman dilimleri	Avrupa Kuzey Amerika Okyanusya	IMAGE Studio	İç göçün özellikle ulusaltı (subnational) nüfus yapılarının belirlenmesi için önemli bir unsurdur.
Kashnitsky vd.	2003-2013	AB Ülkeleri	Metodolojik Yakınsama	Bulgulara göre bölgesel düzeyde nüfus yaşlanmasının göreceli hızındaki temel ayrım, kentsel ve kırsal alan arasındadır. Bu durum iç göçten kaynaklanmaktadır
De Beer vd.	2000-2004	Avrupa Ülkeleri	Veriler tablo yardımı ile yorumlanmıştır.	15-64 yaş arasındaki nüfus olarak tanımlanan çalışma çağındaki nüfusun büyümesinin yavaşlamasıdır. Bu durum gelecekteki ekonomik büyüme potansiyelini etkileyecek önemli bir unsurdur.

4. BÖLGELERE GÖRE İÇ GÖÇ

Çalışmamızın bu bölümünde, dünyanın çeşitli bölgelerindeki kırdan kente doğru yapılan iç göç hareketleri, literatür taraması ve grafiklerle analiz edilmiştir. Söz konusu iç göç hareketlerinde birbirlerinden farklılıklar da olsa genel olarak ekonomik faktörler ön plana çıkmaktadır.

4.1. Güney Doğu ve Doğu Asya

Asya'daki iç göç sanayileşme, demokratikleşme gibi çeşitli ekonomik ve kültürel yapılara bağlıdır, fakat iç göçün tam olarak hangi etmenlerce belirlendiğinin Asya için açıklaması çok güçtür. Guest'in (2003) yılında yaptığı çalışmaya göre, Tayland'da kırdan kente ve kentten kente yönelik göçün giderek arttığı görülmektedir. 1965 ve 1970 yılları arası kırdan kente olan göçün toplam göçmen akımı içerisindeki yeri %10,5'tur. 1975 ve 1980 yılları arası %14,3 1985 ve 1990 yılları arası %18,4 olarak belirlenmiştir. Toplam iç göç gelişiminde kırdan kentlere olan göç sürekli olarak artmıştır. Tayland'da, iç göç akımları içerisinde en büyük hareketin görüldüğü alan, azalmakla beraber, kırdan kıra yönelik göçtür. Bu akım 1965 ve 1970 yılları arası %62,5, 1975 ve 1980 yılları arası %52, 1985 ve 1990 yılları arası %40,9 olarak gerçekleşmiştir. İç göç hareketlerinde genç yetişkinlerin ağırlığı fazladır. Kırdan kentlere yönelik göçmenler arasında ise, genç yetişkin kadınların oranı fazladır. Bu durum, kentlerde yaşayan insanların yaş ortalamasını giderek düşürerek ülkenin demografik yapısını etkilemektedir. Latin Amerika ülkelerindekine benzer biçimde Asya'da da kırdan kente göç eden insanların büyük çoğunluğunun genç, bekâr kadınlar olduğu görülmektedir.

Kentleşmenin geçmişi Dünya'nın diğer gelişen bölgelerine göre Asya'da daha yenidir. Kırsaldan kentlere yönelik göç akımları, 1960'lar ve 1990'lar arasında yoğun olarak görülmüştür. Asya'da nüfusu 10 milyon civarında 19 büyük kent bulunmaktadır ve bu kentler bölgedeki toplam kent nüfusunun %12'sini barındırmaktadır. Asya'da da Latin Amerika'da ve Afrika'da olduğu gibi kentlerin büyümesinde, kırdan gelen göçün etkisi fazladır. Kentler ve kırsal kesim arasındaki gelir farklılıkları Asya'da iç göçü teşvik etmektedir. Örneğin Tayland ve Malezya'da yoksulluk kırsal kesimde 2,5-3 kat daha fazladır. Ekonomik büyüme ve sanayideki değişim sonucunda kentler kırsaldan gelen işgücü ile büyümüştür, bu noktada tarımsal kesimde meydana gelen teknolojik gelişmenin de etkisi göz ardı edilemez (Guest, 2003).

Asya'da kentlere yönelik iç göç eğitim seviyesini de artırmaktadır, göç edenlerin bazıları da büyük kentlerdeki eğitim olanakları için göç etmektedir. Örnek ülkelerde genellikle iç göç ile eğitim oranları da artmaktadır. Asya'da kırsal kesimden kentlere yönelik görülen göç, kentlerdeki işlere ucuz işgücü sağlamak ve göç edenlerin temel göç nedeni iş bulmak, daha fazla gelir elde etmek olarak görülmektedir. Ancak çoğunlukla kentlere göç edenler şehrin yerlilerinden daha az kazanmaktadır. Beraberinde göç ile ekonomik gelişme arasında çok sayıda ilişkinin varlığından söz edilebilir, pek çok gelişmekte olan ülke için, kırsaldan kentlere olan net göç oranı ile ekonomik büyüme oranı arasında pozitif bir ilişki bulunmuştur. Benzer ilişki sağlık ve sosyal göstergeler ile iç göç arasında da izlenebilir (Guest, 2003).

Çoğu Asya ülkesinde göçmenler için yeni iş olanakları doğmaktadır, göç alan bölgeler büyük kentlerdir ya da ve bu kentlerin hinterland bölgeleridir. Göçmenlerin çoğunluğu genç kadınlardır. Asya'da iç göç, kadın erkek arası gelişmişlik farkına yönelik olumlu etki yapmaktadır. İç göç kadınlar için ev dışında yeni iş olanakları ve bazı özgürlükler yaratmaktadır. Kırsaldaki yaşamlarına göre bazı koşulların iyileşmesine ve erkeklerle aralarındaki gelir farkının azalmasına karşın, göçmen kadınlar kentlerde yoksul koşullarında yaşamaya devam etmektedir. Güney Doğu ve Doğu Asya'da kentleşme ve ihracata yönelik sanayinin büyümesi iç göç üzerinde büyük etkiler oluşturmuştur.

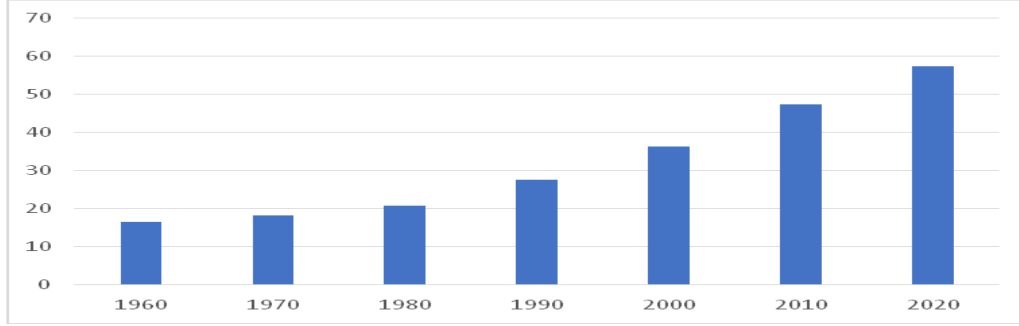
Çin ise iç göç açısından özel durum göstermektedir. Çin'de aynı anda pek çok değişiklik insanları iç göç hareketlerine yönlendirmektedir. Göçü tetikleyen nedenler, piyasa ekonomisine geçiş, üretim artışı son olarak da istihdam ve nüfus hareketlerine yönelik kısıtlamaların kaldırılmasıdır. Çin'de iç göçün hızlanmasına gelişmiş ulaşım olanakları, iletişim teknolojisi ve ihracat piyasalarına bağlantı etkili olmuştur (Ping ve Pieke 2003). 1980'lerle beraber piyasa merkezli ekonomiye geçiş Çin'deki nüfusun hareketliliğini artıran temel nedendir (Liang ve White, 1996: 375).

Yabancı çalışanlara yönelik etnik ve kültürel ayrımcılık ve ön yargılar, Çin'de kırsal kesimden kentlere gelen Çinliler için görülmektedir. Fakat göç edilen yerlerdeki sağlıklı ekonomik yapı, göçmenlerin uyum sağlayarak asimile olmalarını kolaylaştırmaktadır. Ayrıca işgücü piyasalarında çalışanlara yönelik olumlu yasal gelişmeler göçmenleri de olumlu etkilemektedir. Çin'de ekonomik büyüme, iç göç üzerinde güçlü etkiye sahiptir ayrıca göçmenlik rejimindeki değişiklikler yani serbestleşmelerin de iç göçü artırıcı etkisi vardır (Solinger, 1999: 455). Zhao (1999), Çin'in bir eyaletine ait hane halkı anketini kullanarak Çin'in kırsal kesimindeki hane halklarının göç kararlarını araştırmıştır. Çalışmanın bulgularına göre, tarım arazilerinin yetersizliği, hane halkı işgücü fazlalığı, kırsal vergilendirme ve bölgeler arası gelir açıklarının genişlemesi, Çin'de iç göçü tetikleyen faktörler arasındadır.

Çin özelinde ekonomik yükselişin iç göçü artırdığına ilişkin güncel çalışmalar da mevcuttur. Chan (2021), iç göçün özellikle 1980'lerden sonra Çin'in ekonomik yükselişinde merkezi bir rol oynadığını ve kentsel nüfusta hızlı yaşlanma ve düşük doğurganlık devam ettikçe göçün önümüzdeki yıllarda da önemini sürdüreceğini ifade etmektedir. Çin'deki iç göçlerin, hızlı kentleşme, bölgeler arası yer değiştirme ve göçmenlerin kendi ülkelerine geri dönüşleri ile karakterize edildiğini ileri süren Lin vd. (2021), göçmenlerin ülkelerine geri dönüşlerinin itici

güçlerinin ne olduğunu ve gittikleri ülkelerde yeni iş kurma olasılıklarının olup olmadığını araştırmışlardır. Sonuçlar, göçmenlerin aile bağları ve köylerinde iş kurma arzusu gibi nedenlerle, kentsel alanlarda kalıcı şekilde yeniden yerleşme fikrinden caydırıldığını göstermektedir. Çalışma ayrıca, ülkelere geri dönüşte bir işe başlama olasılığının göçmenlerin iş tecrübesi, iş deneyimi, ülkelerinden uzaktayken kazandıkları tasarruflar, finansal istikrar ve kendi ülkelerinde sahip oldukları sosyal sermaye gibi unsurlardan etkilendiğine dair kanıtlar sunmaktadır.

Grafik 4: Doğu Asya Ülkeleri Kentsel Nüfus Oranı 1960-2020 (%)

Kaynak: Dünya Bankası (2022) veri tabanı kullanılarak düzenlenmiştir. Erişim tarihi: 05.03.2022.

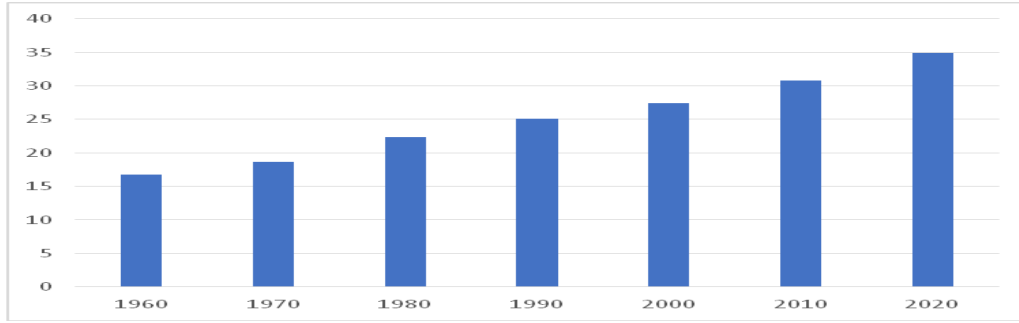
Grafik 4'te Çin'in de yer aldığı Doğu Asya ülkelerinin kentsel nüfus oranları verilmiştir. 1960 yılında Doğu Asya ülkelerinde kentsel nüfus oranı %16,61 seviyesindedir. 20 yıllık süreçte 1960-1980 arasında %4'lük bir artış göstermiştir. 1980 sonrasında 10 yıllık dönemlere baktığımızda hızlı bir artış eğilimine girmiş olduğunu gözlemlemekteyiz. Doğu Asya ülkelerinin kentsel nüfus oranı, 2020 yılında %57,43 seviyesiyle Dünya ortalamasının üzerindedir.

Asya Dünya'nın yüzölçümü bakımından en büyük ve nüfus olarak en kalabalık kıtasıdır. Bu nedenle, Asya'daki kentsel nüfus Güney Asya ülkeleri için literatür kısmına paralel olarak ayrıca incelenecektir.

Güney Asya'da birbirine komşu ülkelere Hindistan ve Pakistan'da iç göç hareketlerine ilişkin olarak, Çin'dekine benzer şekilde ekonomik nedenler ön plana çıkmaktadır. Dev ve Evenson (2003) yılında yaptıkları çalışmaya göre, Hindistan'da, kırsaldan kırsala iç göç baskın iken zamanla iç göç kırsaldan kente doğru bir eğilim kazanmıştır. Kırsal göç en çok informal olan inşaat ve hizmet sektörlerini besleyen bir unsur olarak ortaya çıkmıştır. Bu göçteki nüfus, genelde kuraklığa duyarlı tarımsal alanlardan gelmektedir. Tarımsal ürün fiyatlarının düşmesi de son zamanlarda iç göçü tetikleyici etmen olarak ortaya çıkmaktadır. Cashin ve Sahay'ın (2007) yılında Hindistan için yaptığı çalışmaya göre, ekonomik büyüme, merkezi hükümetin transfer harcamaları ve harcanabilir gelir, iç göç üzerinde etkilidir. Rao ve Sen eyaletleri için yapılan bu çalışmaya göre ekonomik büyüme ile iç göç arasında pozitif yönlü güçlü bir ilişki vardır. Kentlerde uygulanan vergiler ve kentlerde harcanabilir gelirin düşmesi, ayrıca kırsal kesime yönelik transferler harcamalarının yapılması, Hindistan'da kentlere olan göçü azaltıcı etkiye sahiptir. Gazdar'ın (2003) çalışmasına göre, Pakistan'da göç olgusu da yine kırsaldan kente doğru olmakta ve göç kentlerdeki informal sektörler tarafından emilmektedir. Ayrıca Pakistan'da zaman içinde, verimsiz kırsal alanlardan verimli kırsal alanlara yönelik bir kırdan kıra göç de izlenmektedir.

Diğer yandan Asya ülkelerinde iç göçü genel olarak inceleyen çalışmalar da mevcuttur. Edwards vd. (2019), küresel bir veri seti kullanarak 30 Asya ülkesindeki iç göçü incelemiştir. Yazarlar iç göçü; yoğunluk, yaş kalıpları ve mekânsal etkiler olmak üzere üç yönüyle ele

almışlardır. Elde edilen bulgular, iç göç yoğunluklarının diğer bölgelere göre daha düşük olduğunu ve ülkeler arasında oldukça değişken olduğunu ortaya koymaktadır. Yaş kalıpları açısından sonuçlar, göçün daha erken yaşlarda zirveye ulaştığını ve Asya ülkelerinde, Dünya'nın diğer bölgelerine göre daha dar bir yaş bandında yoğunlaştığını göstermektedir. Mekânsal etkilere ilişkin bulgular ise, göçün kentleşmeye katkısını göstermekle birlikte, tarihsel olayların ve hükümet politikalarının ulusal göç sistemleri üzerindeki etkisinin güçlü olduğunu ortaya koymaktadır.

Grafik 5: Güney Asya Ülkeleri Kentsel Nüfus Oranı 1960-2020 (%)

Kaynak: Dünya Bankası (2022) veri tabanı kullanılarak düzenlenmiştir. Erişim tarihi: 05.03.2022.

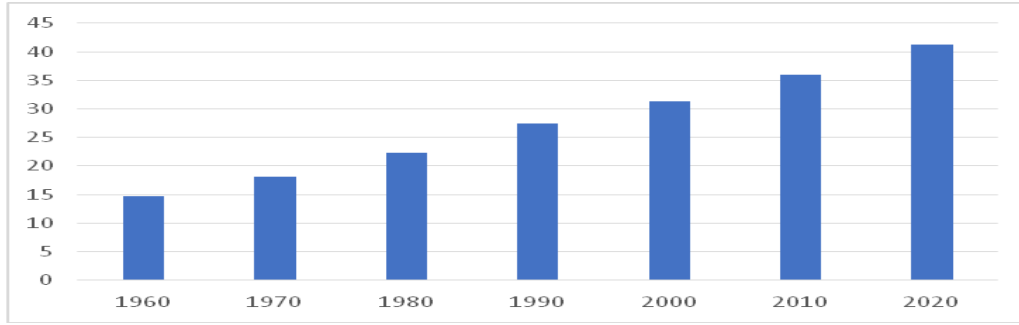
Grafik 5'te Hindistan ve Pakistan'ın da yer aldığı Güney Asya ülkelerine ait kentsel nüfus oranları gösterilmiştir. 1980 yılında Doğu Asya ülkelerine benzer şekilde %16 seviyelerinde olan bir kentleşme oranı gözlemlenmiştir. 1980 sonrasında Doğu Asya ülkeleri kentleşme oranını artırmış fakat söz konusu oran, Dünya ortalaması ve Güney Asya ülkelerinin çok gerisinde kalmıştır. 2020 yılında Güney Asya'da kentleşme oranı %34,88 seviyesindedir.

4.2. Sahra Altı Afrika, Kuzey Afrika ve Ortadoğu

Sahra altı Afrika'da iç göç hareketleriyle ilgili Dünya genelinden farklı iç göç nedenleri gözlemlenmiştir. Bryceson ve Mbara'nın (2003) çalışmasına göre, bu bölge için iç göç düzeyi ile ilgili bir genelleme yapmak mümkün değildir. Bölgedeki yapısal programlar insanların hareketliliğini artırıcı etkide bulunmuştur. Diğer yandan aynı çalışma içerisinde, Uganda'daki aile reislerinin %18'i ve Zimbabwe'deki aile reislerinin %24'ü yaşadıkları yerde doğduğunu tespit edilmiştir. Beraberinde, Sahra Altı Afrika ülkeleri koloni döneminde geçici iç göç sistemine sahiplerdir. Bryceson ve Mbara'nın (2003) yılında Zimbabwe için yapmış olduğu çalışmaya göre kırsalda kente olan iç göç iki nedenden dolayı azalmıştır. Bunlar; erkek ve kadınların AIDS'e yakalanmamak için birlikte yaşamayı tercih etmesi ve ayrı kentlerde çalışmaya gitmek istememesidir. Diğer yandan petrol fiyatlarındaki artış insanların hareketli olmasını sınırlandırmıştır. Söz konusu iki faktör iç göç üzerinde azaltıcı etki yaratmıştır. DFID'nin yaptığı (2004) çalışmaya göre, kırsal alandaki hane halkının %50 ile %80 arasındaki oranda en az bir birey Sahra Altı Afrika bölgesinde iç göç hareketlerine katılmaktadır.

Güney Afrika'da ise ırk ayrımcılığı yönetimini ortadan kalkmasının ardından göç etmeye yönelik sınırlamalar kalkmış ve iç göç hareketlenmiştir. Choe ve Chrite'nin (2006) çalışmasında, Güney Afrika'da gerçekleşen göç olgusunun kaynağının, göç edilen bölgedeki ekonomik avantajlardan kaynaklanıp kaynaklanmadığı ampirik olarak incelemiştir. Kölelik sistemi (apartheid) döneminde siyahların göçü üstüne kısıtlamalar uygulanmıştır. Ayrıca Güney Afrika'da iç göçün sıkı denetlenmesi sonucu nüfus hareketlerine ilişkin iyi bir veri seti bulunmaktadır. Sonuçta insanların kendileri için en uygun olan yerlere göç kararı alması özgürlüğünden yoksunluğu, çok önemli olgu olarak ortaya çıkmaktadır. Bu nedenle insanlar,

1994'ten sonra kölelik sisteminin ortadan kalkmasıyla birlikte yeni, kendilerine uygun yerlere göç etme eğilimi ve güçlü isteği içinde olmaları beklenmektedir. Siyahi Afrikalılar üstüne yapılan çalışmadaki bulgulara göre; yüksek yeteneğe daha fazla ücret ödeyen bölgeler yüksek yetenekli göçmenleri çekmekte ve düşük ücretler ödeyen bölgeler ise daha düşük yetenekli göçmenler tarafından tercih etmektedir. Güney Afrika'da, insanlar ne kadar çok yetenekleri ile bağdaşmayan bölgelerde yaşıyorlarsa ve ne kadar ödeme ve yetenek uyumsuzluğu varsa, o oranda kendilerine uygun başka bir bölgeye göç etme eğilimindedir.

Grafik 6: Sahra Altı Afrika Ülkeleri Kentsel Nüfus Oranı 1960-2020 (%)

Kaynak: Dünya Bankası (2022) veri tabanı kullanılarak düzenlenmiştir. Erişim tarihi: 05.03.2022.

Grafik 6'da Sahra Altı Afrika'da yer alan ülkelerdeki kentleşme oranı gösterilmektedir. Kentleşme oranı 1960'tan 1980'e kadar %7'lik bir artış göstermiştir. 1980 sonrası süreci incelediğimizde kentleşme oranı %22,33 seviyesinden, 2020 yılında %41,25'e çıkmıştır.

Kuzey Afrika ve Ortadoğu'da genel olarak, ekonomik sebepler nedeniyle iç göç hareketleri yaşanmaktadır. Al-Ali (2004) çalışmasına göre, Kuzey Afrika ve Orta Doğu bölgesinde kamu sektörünün küçülmesi ve mesleki çeşitlenme ile iç göç olgusu artmıştır. Bu durum aynı zamanda pek çok sahra altı ülkede de görülmektedir. Fakat bu bölgelerdeki iç göç hareketlerine ilişkin yeterli veri seti ve çalışmaya rastlanamamıştır. Ramos (2019), yüksek işsizlik oranına sahip gençlerin çok yüksek düzeyde olduğu Orta Doğu ve Kuzey Afrika bölgesinde yer alan bazı ülkelerde (Mısır, Ürdün, Lübnan, Filistin ve Tunus), gençlerin okuldan sonra iş bulma süreçlerinde göç etmelerinin belirleyicilerini analiz etmiştir. Çalışma 2013-2015 dönemini kapsamaktadır. Anket yoluyla araştırılan çalışmada 15 ila 29 yaş arasındaki gençler hedef alınmış ve ankette gençlerin göç etme niyetleri (iç ve dış göç), sosyal ve eğitim geçmişi gibi faktörler ele alınmıştır. Elde edilen ampirik bulgular, gençlerin kendi içinde cinsiyet, nitelik düzeyi ve bu faktörler arasındaki etkileşim açısından heterojen bir grup olduğunu göstermektedir. Dolayısıyla, kırsal alanlarda veya kötü olan bir evde yaşamak, gençleri ülkenin diğer bölgelerine taşınmak yerine, yurtdışına göç etme kararına itmektedir. Uzun süreli işsizlik ve bölgedeki iş eksikliği algısı da bunu tetikleyen bir olgu olmaktadır.

Güney Afrika ülkelerinde yaşanan iklim değişiklikleri, iç göçün belirleyici nedenlerinden biridir. Xiao vd. (2022), iklim değişikliğinin, bireysel ve hane halkına ilişkin sosyo-ekonomik, kültürel ve psikolojik süreçlerin yanı sıra kamu politikaları gibi çeşitli kanallar aracılığıyla insan göçünü hem doğrudan hem de dolaylı olarak etkilediğini vurgulamaktadır. Bu doğrultuda yazarlar, iklim değişikliğinin ve göçmen ağlarının Güney Afrika iç göçü üzerindeki etkileşimlerinin etkilerini araştırmışlardır. Elde ettikleri bulgular, önceki göçmen ağlarının iç göç üzerinde önemli bir etkiye sahip olduğunu ve bunun iklim değişikliği ile göç akımları arasındaki ilişkiyi değiştirebileceğini göstermektedir. Çalışmada ayrıca göçmenler üzerinde farklı kuraklıkların farklı etkileri olduğu bulgusu dikkat çekmektedir. Örneğin, 12 aylık bir zaman ölçeğine sahip yağış endeksine bakıldığında, kent odaklı olmayan göçmenlerin hedef

seçimlerinin yağmur mevsiminden veya toprak neminden daha fazla etkilendiğini göstermektedir. Buna karşılık, işsizlik oranı gibi sosyoekonomik faktörlerin kent odaklı göçmenler için daha önemli olduğu bulgusu elde edilmiştir. Ash ve Obradovich (2020), Suriye’de yaşanan büyük kuraklığa dikkat çekerek, iç göçü incelemişlerdir. İklim koşullarındaki zorlukların, iç göç yoluyla istikrarsızlığa neden olabileceğini ileri süren yazarlar nüfus yoğunluğu değişkenini ölçmek için gece ışık yoğunluğunu kullanmışlardır. Elde ettikleri bulgular, iklim koşullarındaki zorlukların kuraklık döneminde gece ışık yoğunluğunu azalttığını göstermektedir. Bu bulgu, iç göç hipotezini desteklemekte ve iklim kaynaklı göç olgusunun önemini ortaya koymaktadır.

4.3. Latin Amerika

Dünya’daki göç hareketlerine “iç göç” özelinde baktığımızda kentleşmenin en hızlı şekilde artış gösterdiği bölge Latin Amerika’dır. Günümüzdeki kentleşme oranına bakıldığında ise Kuzey Amerika’dan sonra ikinci sırada yer almaktadır. Cerutti ve Bertonecello (2003) çalışmasına göre, Latin Amerika ülkelerinde 1970’lerden önce başlayan hızlı kentleşme ile yüksek oranda iç göç yaşanmıştır. Fakat son 15 yılda yeni bir sosyal ve ekonomik süreç yaşanmaktadır. Bu durum kırdan kentlere yönelik değil, kentler arası ve kent içi bir göç dalgası olarak yaşanmaktadır. Metropolitanlar iç göçün temel biçimini oluşturmaktadır. 1950’li yıllarda Latin Amerika’da toplam nüfusun %41’den daha azı kentlerde yaşamaktaydı. Latin Amerika’da kentlerin büyümesi Avrupa ve Kuzey Amerika’ya oranla daha hızlı gelişmiştir. Latin Amerika’da görülen, 1960’larda başlayan kentlere göç, daha uzun bir süreçte Kuzey Amerika’da yaşanmıştır. Kuzey Amerika’da 1925 ile 2000 yılları arasında kentte yaşayan nüfus %53,8’den %77,2’ye artmıştır.

1930 ve 1970 yılları arasında endüstrileşme süreciyle ve kırsal kesimde kapitalist üretim yöntemlerinin kullanılmasıyla bağlantılı olarak Latin Amerika’da iç göçün kentlere doğru güçlü bir ivme ile arttığı görülmektedir. Ayrıca 1930-1970 yılları arası dönem için iç göçün en önemli belirleyicisinin ithal ikamesine dayalı endüstrileşme ve büyüme modeli olduğu söylenebilir. Latin Amerika için iç göç eski bir olgu değildir, bu süreç İspanyol koloncilik döneminin hüküm sürdüğü 16. yüzyıla kadar dayanmaktadır, İspanyolların kontrol ettiği ve yerleştiği merkezlere yönelik iç göç, bu dönemde de görülmüştür.

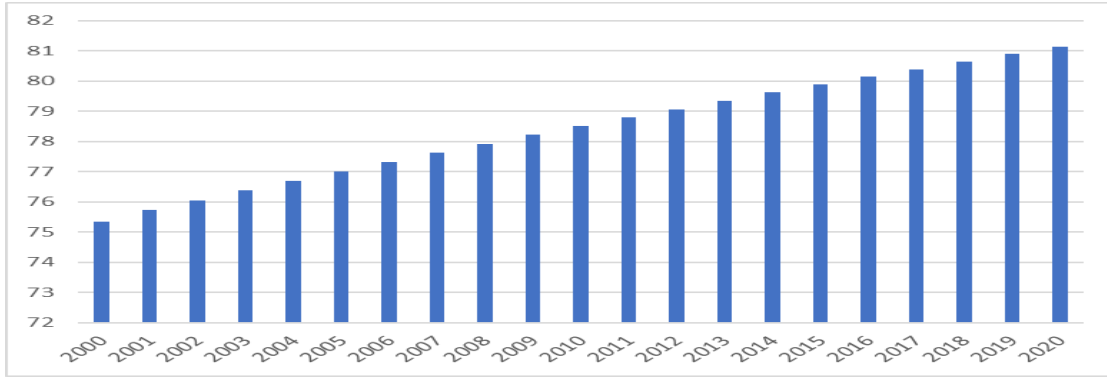
Latin Amerika’da ithal ikamesine dayalı endüstrileşme ve büyüme modeliyle birlikte yaşanan ekonomik dönüşüm iç göç üzerinde etkili olmuştur. 20. yüzyılın ilk yarısında Latin Amerika ülkelerinde görülen ekonomik büyüme ve canlanma yüzyılın ikinci yarısında yerini ekonomik istikrarsızlığa ve sorunlara bırakmıştır. Bu durum işgücü piyasasında işsizliğin artması sonucunu getirmiştir. 1990’lara gelindiğinde gelir dağılımındaki bozukluk ve yoksulluk giderek artmış, beraberinde yapısal sorunlar da büyümüştür. Bu gelişmeler Latin Amerika’da kentleşme ve nüfusun hareketliliği üzerinde etkili olmuştur.

Latin Amerika’da kentlerde yaşayan nüfusun toplam nüfus içindeki gelişimine bakıldığında; 1925 ve 1975 döneminde kentlerde yaşayan nüfus %25’ten %61,2’ye çıkmıştır. 1975 sonrasında ise büyük kentlere olan göç devam etmiş ve 2000 yılına geldiğinde Latin Amerika’da toplam nüfusa göre büyük kentlerde yaşayan nüfusun oranı %75,3 olmuştur. Latin Amerika’da 1925 ve 1950 yılları arasında kentleşmedeki büyüme toplam büyümeye göre iki kat daha fazla olmuştur bu dönemde, kentleşmedeki büyüme yıllık %2,0 olarak gerçekleşmiştir. 1975 ve 2000 yılları arası döneme bakıldığında, kentleşmedeki büyüme azalarak toplam büyümenin %50’si kadar daha fazla olmuştur. Bu dönemde kentlerdeki büyüme yıllık ortalama %0,8 olarak gerçekleşmiştir. 1980 ve 1990 yılları arasında orta büyüklükteki kentlere (50 bin ve 500 bin nüfuslu) yönelik göç, daha büyük kentlere oranla daha fazla olmuştur. 1950 yılında nüfusun %15,6’sı orta büyüklükteki kentlere yaşarken, bu oran 1991 yılında artarak %33

olmuştur. Bu durum orta büyüklükteki kentlerde sanayi ve ticaretin gelişmesi sonucu gerçekleşmiştir. Arjantin ve Meksika buna örnektir.

Latin Amerika ülkelerinde hala kırsal kesimde sosyal hizmetler büyük kentlere göre oldukça zayıftır ve iş olanakları da kırsal kesimde sınırlıdır. Bu bakımdan iç göç üzerinde ekonomik faktörler de Latin Amerika’da belirleyicidir. 1990 yılına bakıldığında Latin Amerika’nın tamamında kentlerde yaşayan halkın %34’ü yoksul ve %13’ü aşırı derecede yoksuldur. Buna karşın kırsal kesimde yaşayan halkın %53’ü yoksul ve %30’u aşırı derecede yoksuldur. Latin Amerika’da kentlere göçün bir başka özelliği de kırsal kesimden göç eden göçmenlerin genç olmasıdır. 1988-2003 yılları arasında kentlere göç eden göçmenlerin 15,5 milyonu, 15 ile 29 yaş arası göçmenlerdir. Bu sayı kentlerde yaşayan benzer yaş grubundaki insanların üçte birini oluşturmaktadır (Cerutti ve Bertonecello, 2003).

Grafik 7’de Latin Amerika ülkelerindeki kentsel nüfusun toplam nüfus içerisindeki oranı 2000-2020 yılları arası dönemi kapsayacak şekilde gösterilmiştir. Grafikten anlaşılacağı üzere 2000 yılında %75,71 olan oran yıllar içerisinde sürekli artış göstermiş ve 2020 yılında %81,14 seviyesine çıkmıştır.

Grafik 7: Latin Amerika Kentsel Nüfus Oranı 2000-2020 (%)

Kaynak: Dünya Bankası (2022) veri tabanı kullanılarak düzenlenmiştir. Erişim tarihi: 05.03.2022.

Kırdan kente göç, Latin Amerika’da iç göçün belirleyicisi olmuştur. Bu tip nüfus hareketleri beraberinde sosyal katmanlaşmayı da getirmiştir. İç göç sınıflandırması zor bir olgu haline gelmiştir. İç göç çeşitlilik, değişik orjinler, farklı amaçlar, sosyal ve demokratik karakterler içermektedir. Sonuç olarak, sosyal, demokratik ve bölgenin coğrafi yapısı nedeniyle Latin Amerika ülkelerinde gerçekleşen iç göç sürecini tam olarak açıklamak ve sınıflandırmak kolay değildir.

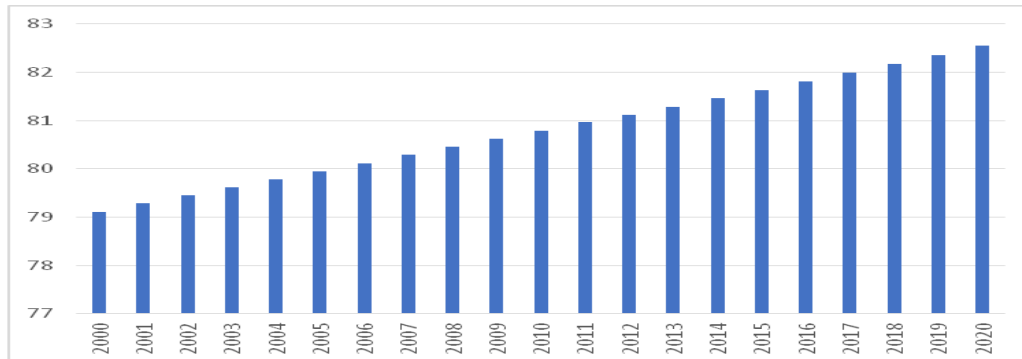
4.4. Kuzey Amerika

Kuzey Amerika’da iç göç çalışmaları, ağırlık merkezi olarak ABD üzerinden yapılmıştır. ABD’de iç göçü tek bir etmen üzerinden değerlendirmek zordur. Ferrie (1994) yılında yaptığı çalışma ile ABD’de iç göçün tarihsel analizini çıkarmıştır. Bu çalışmaya göre; 1940-1990 arası beyazlar en çok Pasifik ve Güney Atlantik eyaletlerine göç etmişler. Siyahlar ise aynı dönemde doğu, güney, merkez eyaletler ile batı, güney eyaletlere doğru hızlı bir göç akımı yapmışlardır. 2. Dünya Savaşı’ndan sonra tarım alanlarından gelen göç hız kazanmış, savaştan önce yılda %1 oranında olan göç, 2. Dünya Savaşı’ndan sonra yıllık bazda yaklaşık %5’e yükselmiştir. 1947 yılından sonraki nüfus sayımları ve 10 yıllık nüfus sayımları (1940 sonrası), kısa mesafeli göç hakkında daha ayrıntılı veriler sunmaktadır. Bu veriler, 1980’den sonra genel olarak ABD vatandaşlarının daha az göç eğilimli (daha az hareketli olduğunu) göstermektedir. Bu çalışmadan çıkan sonuç ABD’de iç göçün zaman içinde azaldığı yönündedir. Fakat eyalet içi göçler eskiye göre, 1850’lerden 1950 ve sonrası için, 100 yıl öncesi ile karşılaştırıldığında daha fazladır.

J. Elliot (1995) yılında ABD için yaptığı çalışmada, 1965-1990 döneminde iç göçü incelemiştir. Çalışma sistemik olgunlaşma ve hayat döngüsü teorileri çerçevesinde ele alınmıştır. Nüfus değişiklikleri ve country denilen yerleşim birimleri arasındaki iç göç verileri kullanılmıştır. Buna göre metropolleşmeye dayalı göç, çekim merkezlerinin yerel koşullara daha çok bağlı olduğunu ortaya çıkarmıştır. Ayrıca bölgeden bölgeye iç göç hareketleri farklılık göstermektedir. Metropol alanın çekicilik kaybı daha çok non-metro alanlara kaçışa ve yerelleşmeye yol açmaktadır. Burada bulgular zaman içinde metropollerden çevreye kaçışın söz konusu olduğunu göstermektedir. Metropoller daha az yoğun ve daha geniş bir yapı sergilemektedir. Metropol alanın daha dağınık hale gelmesi, yeni çekim yerlerinin metropol ve diğer çevre (metropol ya da metropol olmayan bölgelerle) alışveriş ve aktivitelerinden kaynaklanan bir yayılım görülmektedir. Sonuçta metropolün daha dağınık hale gelmesinin yerel özelliklerden kaynaklandığı ve bu eğilimin gelecekte devam edeceği yönünde bulgular ortaya çıkmıştır. Cebula'nın (2005) yılında yaptığı çalışmada, ABD için 1990-2002 dönemindeki göç olgusunu ekonomik ve ekonomik olmayan faktörler açısından incelemiştir. Ampirik çalışma şu sonuçlara ulaşmıştır; göç alma olgusu, beklenen gelir ve mevcut olan gelirle doğru orantılı olarak artmaktadır. Yaşama maliyetlerinde doğan artışla da azalmaktadır. Ancak işsizlik oranındaki farklılıklar önemli bir göç engelleyici etmen olarak önümüze çıkmamaktadır. Eyaletteki parklar, dinlenme ve eğlenme olanakları, ılıman iklim, batı da bir yer olması, daha fazla gün ışığı gibi nedenler göç alma olgusunu bir eyalet için artırmaktadır. Buna karşın yüksek suç oranı ve tehlikeli madde barındıran alanların varlığı ise göç almayı azaltmaktadır.

Aharonovitz'in (2005) yılında yaptığı çalışmasında, Kuzey Amerika için iç göç kaynağı olarak iki neden üzerinde durulmaktadır. Bunlar, iş ve ev ile ilgili nedenlerdir. Ev sebebiyle göç edenlerin eğitim düzeyi düşüktür ve buldukları yerde ortalama ücretlerden pozitif yönde etkilenmektedirler. Buna karşın iş nedeniyle göç edenlerin daha eğitilmiş olduğu, göç edilen eyaletin ortalama ücretlerinden pozitif etkilendikleri görülmektedir. Aharonovitz'in yaptığı çalışma, 1980-1993 dönemini kapsamaktadır. Yapılan analiz sonucu şu bilgiler elde edilmiştir. Kişisel ve bölgesel özellikler her bir eğitim grubunu farklı etkilemektedir. En önemli sonuç eğitimin ve ortalama ücretlerin her bir grupta farklı etkilerinin olmasıdır. Daha eğitilmiş insanlar, yüksek ücretler vaat eden eyaletleri tercih ederken, eğitimi düşük kesim, ev fiyatlarının düşük olduğu eyaletleri tercih etmektedir.

Grafik 8'de Kuzey Amerika ülkelerindeki kentsel nüfusun toplam nüfus içerisindeki oranı 2000-2020 yılları arası dönemi kapsayacak şekilde gösterilmiştir. Grafikte görüldüğü üzere her yıl birbirine benzer şekilde bir artış oranı ile 2000 yılında %79,10 seviyesinde olan kentleşme oranı 2020 yılında %82,55 seviyesine çıkmıştır. Grafik 4 ve Grafik 5'te görüldüğü gibi Amerika Kıtasının güneyi ve kuzeyindeki kentleşme oranları birbirine yakındır, Dünya ortalamasının yaklaşık 30 puan üzerinde seyretmektedir.

Grafik 8: Kuzey Amerika Kentsel Nüfus Oranı 2000-2020 (%)

Kaynak: Dünya Bankası (2022) veri tabanı kullanılarak düzenlenmiştir. Erişim tarihi: 05.03.2022.

4.5. Avrupa

Orta ve Doğu Avrupa ülkelerinin göç eğilimleri birbirine benzemektedir. Bu durum ya geçiş ekonomileri ya da bu ülkelere özgü bir özellik olarak ortaya çıkmaktadır. Beraberinde bu ülkeler birbirlerine benzedikleri için hepsinin kendine has bir göç olgusuna sahip olduğu da öne sürülebilir. Fakat burada önemli olan nokta Doğu Avrupa'daki göç olgusunun, Sovyet dönemiyle kesin şekilde ayrıldığı görülmektedir.

Kulu ve Billari'nin (2004) yılında yaptıkları çalışmaya göre, Doğu ve Batı Avrupa'da evlilerle karşılaştırıldığında, bekâr ve boşanmış olanların daha fazla göç eğilimi içinde olduğu görülmektedir. Eğitim seviyesi ve göç etme eğilimi arasında da aynı yönde bir ilişki söz konusudur. Bu durum daha eğitilmiş insanların ekonomik fırsatlara daha kolay yanıt vermesinden ve değerlendirebilmesinden kaynaklanmaktadır. Batı Avrupa'da insanlar, genç ya da yaşlı hem kişisel hem de ekonomik sebeplere dayalı olarak göç olgusu içinde yer almakla beraber, Doğu Avrupa'daki göçün ana sebebi ekonomik zorluklardan kaynaklanmaktadır. Doğu Avrupa'da işsizler ve aktif olmayan insanlar çalışanlara göre daha fazla göç etmekte ve bu göç işsizlik oranının azalmasına paralel olarak azalmaktadır. Fakat çalışanlar arasında göç etme eğilimi de artmaktadır. Bu bulgular literatürdeki sosyal krizleri ve fakir alt tabakaların kentlerden daha küçük yerlere göç etme olgusuyla paraleldir. Bunun yanı sıra ekonomik olarak kötüleşen bölgelerden zenginlerin daha iyi yerlere doğru göç etmesi de bir etmendir.

Finney ve Simpson'un (2007) yılında yaptığı çalışma ile Batı Avrupa için bulunan önemli bir sonuç ise, iç göç üzerinde dış göçün de etkili olduğudur. Dış göç ile gelenlerin yerleşiklere oranla iç göç hareketliliklerine katılma eğilimi daha fazladır. Bu durum İngiltere için yapılan çalışmalarda kanıtlanmıştır. Ayrıca Batı Avrupa'da iç göç hareketlerine katılanlar, genelde 20-29 yaş aralığında, eğitilmiş, uzun dönemli hastalıklara sahip olmayanlar, öğrenciler, işsizler ve profesyonel yetenek isteyen mesleklere sahip kişilerdir. Söz konusu göç hareketleri, tüm etnik kökenlerde yüksek oranda görülmektedir. İngiltere için yapılan bir çalışmada, İngiliz kökenlilerde genel olarak diğer etnik gruplara göre daha düşük göç oranının görülme sebebi, İngiliz kökenlilerdeki genç nüfusun düşük olmasıdır. Etnik grubun yaş kompozisyonu analizde göz önüne alındığında göç eğilim farklılıklarının olmadığı ortaya çıkmaktadır.

Batı Avrupa'da sosyal ve ekonomik özellikleri aynı olmakla birlikte, beyazlardan bile az göç eğilimine sahip çeşitli etnik grupların, büyük azınlıklar halinde var olduğu görülmüştür. Bu durum yaşadıkların kentsel alandan, diğer bölgelere göç etmeleri halinde karşılaşacakları ayrımcı yaklaşımdan, (ev bulma ve satın alma) ya da kültürel öğelerden, (çocukların mümkün olduğu kadar kendi kültürüne yakın bir şekilde yetiştirme arzusu gibi nedenler) iç göçü azaltan nedenlerdir.

İngiltere'de bütün etnik gruplarda göç eğilimi etnik yoğunluğun olduğu yerlerden, beyazların olduğu yerlere doğru gitme eğilimindedir. Bu tip bir eğilim, kendini ayırıklaştırma ve beyazların o bölgeleri terk etmesi teorileriyle de çatışmaktadır. Sonuç olarak göçü belirleyen etmenler benzerdir. Yaş kompozisyonu birbirine benzedikçe farklı etnik grupların birbirine yakın bir göç eğilimi olmasını beklenebilir. Buna karşın bazı farklı göç olaylarının daha anlaşılır olabilmesi için kültürel etmenlerinde göz önüne alınması gerekir. Örneğin Güney Asya kökenliler göç-yaş profili diğer etnik gruplara göre farklılık göstermektedir.

De Beer vd. (2011) hazırladığı çalışmada, Avro Bölgesi'nin genişlemesi ve Avrupa borç krizi gibi gelişmelerin, uluslararası göçü kolaylaştırarak alt bölgeler arasındaki sosyo-ekonomik eşitsizlikleri artırabileceği ve Avrupa ülkelerindeki iç göç kalıplarını değiştirmiş olabileceğini vurgulamaktadırlar. Rees vd. (2017), iç göçün kalkınma sürecine olan etkilerine yönelik önlemler önermişler ve bunun yanında iç göçün yoğunluğu ve etkinliği arasında da sistematik bir ilişki olduğu sonucuna ulaşmışlardır.

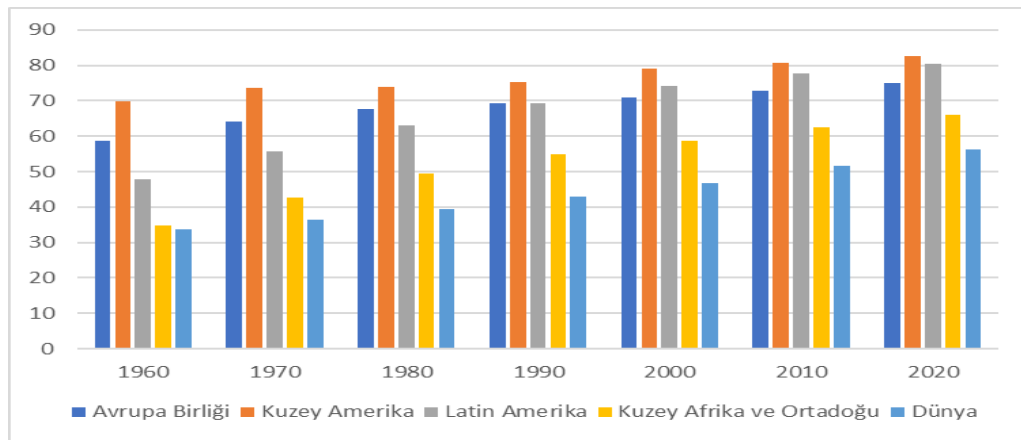

Avrupa, Kuzey Amerika ve Okyanusya’da yer alan çok sayıda ülkeyi birlikte inceleyen Rees vd. (2017), iç göçün özellikle ulusaltı (subnational) nüfus yapılarının belirlenmesi için önemli bir unsur olduğu sonucuna ulaşmışlardır. Benzer şekilde Kashnitsky vd. (2021), 2003-2013 dönemini ele alarak, 27 Avrupa Birliği ülkesi için bölgesel düzeyde nüfus yaşlanmasının nedenlerini araştırmışlardır. Elde ettikleri bulgular, ülkeler ve bölgeler arasında nüfusun yaşlanma hızının farklılaştığını göstermektedir. Bölgesel düzeyde nüfus yaşlanmasının göreceli hızındaki temel ayırım, kentsel ve kırsal alan arasındadır ve bu da iç göçten kaynaklanmaktadır.

Bu çerçevede yazarlar, Avrupa ülkelerindeki yaşlanma hızının ve iç göç kalıplarının kırsal ve kentsel bölgelerde çalışma çağındaki nüfusun büyüklüğü üzerindeki etkilerini incelemiştir. Çünkü çalışma çağındaki nüfusun büyümesindeki farklılıklar, göç akışlarının yönü ve büyüklüğünden etkilenmektedir. Elde edilen sonuçlardan biri 15-64 yaş arasındaki nüfus olarak tanımlanan çalışma çağındaki nüfusun büyümesinin yavaşlamasıdır. Bu durum gelecekteki ekonomik büyüme potansiyelini etkileyecek önemli bir unsurdur.

5. DÜNYA’DA KENTSEL NÜFUSUN GELİŞİMİ

Çalışmamızda, 1950’den günümüze Dünya’da iç göç konusundaki literatür incelemesi ve değerlendirmesi yapılmıştır. Güney Doğu ve Doğu Asya, Sahra Altı Afrika, Kuzey Afrika ve Ortadoğu, Latin Amerika, Kuzey Amerika ve Avrupa’da iç göç konusunda yapılan çalışmalar incelenerek, iç göçün kentleşmeye olan etkisi bölge bölge değerlendirilmiştir. Grafik 9 incelendiğinde, Dünya’da kentsel nüfusun 1960-2020 arasındaki gelişimi, incelediğimiz bölgelere göre ve Dünya geneli olarak, toplu olarak gösterilmektedir.

Grafik 9: Dünyada Kentsel Nüfusun Gelişimi 1960-2020 (%)

Kaynak: Dünya Bankası (2022) veri tabanı kullanılarak düzenlenmiştir. Erişim tarihi: 05.03.2022.

1960 yılında Dünya’da en fazla kentli nüfus %69,91 oranıyla Kuzey Amerika’da yaşamaktadır. 2020 yılına gelindiğinde Kuzey Amerika kentli nüfusu %82,55 seviyesine yükselmiştir. Latin Amerika’daki kentli nüfus ise hızlı bir artış eğilimi ile Kuzey Amerika kentsel nüfus oranına yaklaşmıştır. Avrupa Birliği’ndeki kentsel nüfus ise %75 seviyelerindedir. Dünya ortalamasının yaklaşık 18 puan üzerindedir. Kuzey Afrika ve Ortadoğu ise incelemeye konu olan bölgeler içerisinde en yüksek kentleşme oranına ulaşmıştır. 1960 yılında %35 olan kentleşme oranı 2020 yılında %66 seviyesine yükselmiştir.

6. SONUÇ VE TARTIŞMA

Çalışmamızda, 1950’den günümüze Dünya’da iç göç konusundaki literatür incelemesi ve bölgelere göre değerlendirmesi yapılmıştır. Güney Doğu ve Doğu Asya, Sahra Altı Afrika, Kuzey Afrika ve Ortadoğu, Latin Amerika, Kuzey Amerika ve Avrupa’da iç göç konusunda yapılan çalışmalar, “göç yasaları” ve “iç göç tipleri” üzerinden incelenerek değerlendirilmiştir. Bu bölgelerde yaşanan kırdan-kıra, kırdan-kente, kentten-kente ve kentten-kıra doğru yaşanan göç tipleri, dönemlere ayrılarak incelenmiştir. İç göç dinamiğinin yönü ve yoğunluğu literatür üzerinden değerlendirilerek, iç göçün beş büyük bölgede kentleşmeye olan etkileri ortaya konulmuştur. Bölgelere göre iç göçün kentleşmeye etkisi özetle;

Asya kıtasında Çin özelinde iç göçün belirleyicisi ekonomik gelişme, kıyı kentlerindeki teknolojik büyüme ve daha iyi eğitim şartlarının büyük kentlerde olması gösterilebilir. Latin Amerika’ya baktığımızda ise geçmişten itibaren Avrupa Kıtası’ndan göç dolayısıyla kentli nüfusun Dünya ortalamasının üzerinden olduğunu gözlemlemekteyiz. Benzer durumun kentleşme açısından Kuzey Amerika’da ABD özelinde de en üst düzeyde geçerli olduğu görülmektedir.

Afrika kıtasında iç göç hareketlerine ilişkin homojen bir bulguya rastlanamamıştır. Fakat iç göç hareketleri yeteneklerine göre bir ücret alamayan kişilerin yeni iş umuduyla yer değiştirmesi şeklinde görülmektedir. Diğer yandan iklim dolayısıyla yer değiştirmeler yaşanmaktadır. Bu durum kentleşme oranını artırmaktadır. Ortadoğu’da savaşlar, iklim değişikliği ve petrol bölgelerinin yakınında kurulan kentlerdeki iş imkânlarının artması nedeniyle iç göç oranı artmıştır. Bu durum kentleşme oranını artırmaktadır.

İnceleme konusu bölgeler için iç göç konusunda yapılan çalışmalar ilgili bölüm başlıkları altında incelenmiştir. Her bir bölgedeki iç göçün, bölgenin kentleşmesine olan etkileri sayısal veriler üzerinden değerlendirilerek açıklanmıştır. Sonuç olarak, 1950-2020 yılları arasında Güney Doğu ve Doğu Asya, Sahra Altı Afrika, Kuzey Afrika ve Ortadoğu, Latin Amerika, Kuzey Amerika ve Avrupa’da kentleşme oranları ayrı bir başlık altında değerlendirilerek çalışma tamamlanmıştır.

Araştırma ve Yayın Etiği Beyanı

Bu çalışma bilimsel araştırma ve yayın etiği kurallarına uygun olarak hazırlanmıştır.

Yazarların Makaleye Katkı Oranları

Dr.Öğr.Üyesi Volkan Turan’ın makaleye katkısı %50, Araş.Gör.Dr. Uğur Yıldırım’ın makaleye katkısı %50’dir.

Çıkar Beyanı

Yazarlar açısından ya da üçüncü taraflar açısından çalışmadan kaynaklı çıkar çatışması bulunmamaktadır.

KAYNAKÇA

- Aharonovitz, G. (2005). Internal migration in the United States—who moves and why?. *Tel Aviv University*.
- Al-Ali, N. (2004). *The relationship between migration within and from the Middle East and North-Africa and pro-poor policies*, New York/London: Routledge.
- Ash, K., & Obradovich, N. (2020). Climatic stress, internal migration, and Syrian civil war onset. *Journal of Conflict Resolution*, 64(1), 3-31.
- Bryceson, D. F., & Mbarra, T. (2003). Petrol pumps and economic slumps: rural-urban linkages in Zimbabwe's globalisation process. *Tijdschrift voor economische en sociale geografie*, 94(3), 335-349.
- Cashin, M., P. & Sahay, M., R. (1995). *Internal migration, center-state grants and economic growth in the states of India*. International Monetary Fund.

- Cebula, R. J. (2005). Internal migration determinants: Recent evidence. *International Advances in Economic Research*, 11(3), 267-274.
- Cerrutti, M., & Bertoncello, R. (2003). *Urbanization and internal migration patterns in Latin America*. Centro de Estudios de Población. Argentina. 1-24.
- Chan, K. W. (2021). *Internal migration in China: Integrating migration with urbanization policies and hukou reform*. KNOMAD. Policy Note 16. 1-8.
- Charles-Edwards, E., Bell, M., Bernard, A., & Zhu, Y. (2019). Internal migration in the countries of Asia: Levels, ages and spatial impacts. *Asian Population Studies*, 15(2), 150-171.
- Choe, C., & Chrite, E. L. (2006, November). Internal migration of blacks in South Africa: Testing a roy model. *The University of Arizona*.
- Dang, N. A., Tacoli, C., & Hoang, X. T. (2003, June). Migration in Vietnam: A review of information on current trends and patterns, and their policy implications. *In Regional Conference on Migration, Development and Pro-Poor Policy Choices in Asia*, 22-24.
- De Beer, J., Van Der Erf, R., & Huisman, C. (2011). *The growth of the working age population: differences between rural and urban regions across Europe*. The Hague: Netherlands Interdisciplinary Demographic Institute (NEUJOBS Final Draft WP D. 8.1).
- Dev, S. M., & Evenson, R. E. (2003). Rural development in India: agriculture, non-farm and migration. *Mimeo*.
- DFID. (2004, July). Migration and pro-poor policy in sub-Saharan Africa. *Policy Briefing prepared by the Sussex Development Research Centre on Migration*.
- Dünya Bankası. (2022). *Dünya bankası veri tabanı*. [Çevirim-içi: <https://data.worldbank.org/indicator/SP.URB.TOTL.IN.ZS>], Erişim tarihi: 05.03.2022.
- Elliott, J., R. (1995). *Cycles within the system: Metropolitanization and internal migration in the U.S., 1965-1990*.
- Ferrie, J., P. (1994). Historical statistics of the U.S., Millennial edition: Internal migration, *Department of Economics Northwestern University and NBER*.
- Finney, N., & Simpson, L. (2007). Internal migration and ethnic groups: evidence for the UK from the 2001 Census. *Cathie Marsh Centre for Census and Survey Research Working Paper*, 4.
- Gazdar, H. (2003). A review of migration issues in Pakistan. *Refugee and Migratory Movements Research Unit, Bangladesh, DFID*.
- Grenwood, M., J. (1985). Human migration theory, models, and empirical studie , *Journal of Regional Science*, 25.
- Guest, P. (2003). Bridging the gap: internal migration in Asia. *In conference on African migration in comparative perspective, Johannesburg, South Africa*, 4-7.
- Harrison, P. (1990). 3. *Dünya'nın batılılaştırılması*. Pınar Yayınları.
- <https://www.migrationpolicy.org/article/china-development-transformed-migration>, Erişim tarihi: 23.02.2022.
- <https://www.worldometers.info/world-population/asia-population/>, Erişim tarihi: 01.03.2022.
- Kashnitsky, I., De Beer, J., & Van Wissen, L. (2021). Unequally ageing regions of Europe: Exploring the role of urbanization. *Population Studies*, 75(2), 221-237.
- Kulu, H., & Billari, F. (2004). Multilevel analysis of internal migration in a transitional country: the case of Estonia. *Regional Studies*, 38(6), 679-696.
- Liang, Z., & White, M. J. (1996). Internal migration in China, 1950–1988. *Demography*, 33(3), 375-384.
- Lin, L., Revindo, M. D., Gan, C., & Nguyen, Q. T. T. (2021). Return home and start new businesses: internal migration in China. *Asian-Pacific Economic Literature*, 35(1), 49-66.
- Long, L. H. (1973). Migration differentials by education and occupation: Trends and variations. *Demography*, 10(2), 243-258.
- Ping, H., & Pieke, F. N. (2003). China migration country study. *In Regional Conference on Migration, Development and Pro-Poor Policy Choices in Asia (Vol. 1)*. Dhaka, Bangladesh: Institute of Development Studies.
- Ramos, R. (2019). Migration aspirations among youth in the Middle East and North Africa region. *Journal of Geographical Systems*, 21(4), 487-507.
- Ravenstein, E. G. (1885). The Laws of Migration. *In: Journal of the Royal Statistical Society*. 48(2), 167–235.

- Rees, P., Bell, M., Kupiszewski, M., Kupiszewska, D., Ueffing, P., Bernard, A., ... & Stillwell, J. (2017). The impact of internal migration on population redistribution: An international comparison. *Population, Space and Place*, 23(6), e2036.
- Rowe, F. R., Patias, N., & Rodríguez-Vignoli, J. (2019). *R Package 'CIM': Compositional Impact of Migration*.
- Solinger, D. J. (1999). Citizenship issues in China's internal migration: comparisons with Germany and Japan. *Political Science Quarterly*, 114(3), 455-478.
- Srivastava, R., & Sasikumar, S. K. (2003). An overview of migration in India, its impacts and key issues. *In Regional Conference on Migration, Development and Pro-Poor Policy Choices in Asia*. 22-24.
- Xiao, T., Oppenheimer, M., He, X., & Mastrotillo, M. (2022). Complex climate and network effects on internal migration in South Africa revealed by a network model. *Population and Environment*, 1-30.
- Zhao, Y. (1999). Leaving the countryside: rural-to-urban migration decisions in China. *American Economic Review*, 89(2), 281-286.

Extended Summary

Internal Migration Movements and Urbanization in the World

Since 1950

Theoretical research studies on the phenomenon of migration, whose classical foundations were laid with Ravenstein's (1885) "Laws of Immigration" at the end of the 19th century, have been improved along with advancements in data collection and analysis methods, especially since the 20th century. Ravenstein analyzed the behaviors of people living in both urban and rural areas, based on the British census, set forth seven laws accordingly, and thus conducted the first systematic research on internal migration. In this context, Rowe et al. (2019) asserted that questions such as "who migrates?, why do they migrate?, where do they migrate?, how often do they migrate?" were mostly investigated in studies involving internal migration by considering Ravenstein's work as an example.

Historically, migration has become an integral part of life in various parts of the world. International migration constitutes a major portion of the literature on the subject. Migration movements, which usually occur within the borders, do not attract adequate attention in the international domain. Nevertheless, internal migration involves much larger masses compared to international migration. The direction of the internal migration dynamic can be observed from rural to rural, rural to urban, urban to urban, and urban to rural. These population movements are based on wars, diseases, and natural disasters, as well as economic and social reasons.

Since 1980, wars have been considered one of the factors that accelerated the internal migration movements. The Russian invasion of Afghanistan in 1980, and the conflicts that broke out in Yugoslavia in 1992 caused many people to migrate. Thousands of people in Sudan, Congo, Liberia, Syria, and Iraq had to migrate to other parts of their countries due to wars. Internal migration is most common in Africa due to warfare. Conflicts in Iraq also accelerated internal migration. It is estimated that due to the bombardment of the city of Samara in 2007, 360,000 Iraqi citizens migrated to other cities due to fear of sectarian conflict. Following the Russian invasion of Ukraine, 1.2 million Ukrainian citizens immigrated to neighboring countries. Poland has been the country most settled by Ukrainian citizens due to the invasion. However, this study would not concentrate on internal migration flows, which may be temporary at times; based on war and ethnical/sectarian conflicts. The subject of the study concentrates on voluntary and permanent internal migration movements, which may change the demographic structure.

Demographical features such as age, gender, educational status, and occupation of individuals have impacts on migration decisions. According to P. Harrison; healthy, well-educated, energetic, open-minded, intelligent people living in rural areas tended to migrate to urban areas in the third world countries (Harrison, 1990: 69). Risk-taking tendencies and expectations of individuals tended to differ by age group. According to Greenwood, the migration tendency of individuals aged 25-29 was 0.25, and such tendency decreased to 0.13 for those aged 35-44 (Greenwood, 1985: 530). There is an inverse relationship between the individual's age and the tendency to migrate across the world. Besides, the occupation of the individual also affects migration decisions. Upon examining the labor movements in the USA, England, Japan, and Canada, it was detected that white-collar employees in all three countries except for Japan had relatively higher immigration rates (Long, 1973: 251).

The economic structure of the country ranks first among the factors determining the type of internal migration. For instance, if a country's economy is based on agriculture, migration may occur from inefficient rural areas to fertile rural areas, whereas in transition economies, migration is mostly seen from rural areas to cities, and causes rapid urbanization. More and more people are involving in internal migration movements of various countries. According to Ping and Pieke (2003), considering approximately 120 million people involved in internal migration movements in China, merely 458 thousand people migrated abroad. According to Anh et al. (2003) five years before the 1999 census in Vietnam, 4.3 million people were involved in internal migration movements, whereas the number of those who participated in international migration movements was lower than 300 thousand. Likewise, according to Srivastava and Sasikumar (2003), although millions participated in internal migration movements in India, external migration movements remained quite small in number.

The most crucial changes pertinent to internal migration within the last seven decades involve the rise in the number of female immigrants, and the occurrence of internal migration based on capital accumulation, and this leads to poverty-reducing impacts. Moreover, the rise of temporary migration is one of the prominent factors in internal migration developments. Despite the fact that the intra-border population mobility of the countries has increased, due to the lack of sufficient data, the internal migration on a global basis has not attained a structure that could be measured in a sound manner, and the participants of the internal migration movements have been often left unnoticed.

In this study, a literature review and evaluation of internal migration all over the world from 1950 to the present are made. Studies conducted on internal migration in South East / East Asia, Sub-Saharan Africa, North Africa, the Middle East, Latin America, North America, and Europe are assessed by examining "migration laws" and "internal migration types". The direction and intensity of internal migration dynamics from rural to rural, rural to urban, urban to urban, and urban to rural in these regions are analyzed through the literature, and the impacts of internal migration on urbanization in five major regions are revealed. In summary, the impact of internal migration on urbanization by region is as follows;

For the Asian continent; economic development, technological growth in coastal cities, and better education conditions in big cities can be indicated as the determinants of internal migration, especially in China. Upon considering Latin America, we observe that the urban population is above the world average due to immigration flows from the European Continent since the past periods. It is seen that a similar situation is valid for North America in terms of urbanization, as well as for the USA.

No homogeneous finding is revealed regarding internal migration movements in the African continent. Nonetheless, internal migration movements are seen as the displacement of people, who cannot earn wages according to their skills, with the hope of new job opportunities. On the other hand, there are displacements due to climate conditions. This situation increases the rate of urbanization. In the Middle East, the rate of internal migration has increased due to wars, climate change, as well as the newly emerging job opportunities in cities established near oil territories. This circumstance also increases the rate of urbanization.

Studies conducted on internal migration for the regions subjected to investigation are examined under the relevant section headlines. The impacts of internal migration in each region on the urbanization of those regions are explained by analyzing the numerical data.

Consequently, the study is finalized by evaluating the urbanization rates in South East / East Asia, Sub-Saharan Africa, North Africa, the Middle East, Latin America, North America, and Europe over the period 1950-2020 under a separate headline.